

גליון 398
שנה ט' תש"פ

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

זאת חקת הפסח בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה "זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו", אמר להם משה לישראל, מי שאין חותמו של אברהם בבשרו לא יטעם מן הפסח. מיד נמולו רובם של ישראל בשעה קלה, אלא שעדיין היו שם מעטים שלא נענו לדבר ה' ביד משה, ולא היו מקבלים עליהם למול. מה עשה הקדוש ברוך הוא, ציווה למשה שיעשה את הפסח, כיוון שעשה הפסח, גזר לארבע רוחות העולם ובאות ונושבות מן הריחות שבגן עדן, והלכו ונדבקו באותו הפסח של משה, והיה ריחו הערב הולך מהלך ארבעים יום. נתכנסו כל ישראל אצל משה, אמרו לו האכילנו שאנו עייפים מריחו הטוב, והיה משה אומר להם, הקדוש ברוך הוא אומר "וכל ערל לא יאכל בו", אם אין אתם נמולים אין אתם אוכלים. מיד נתנו עצמם ומלו, ונתערב דם הפסח בדם המילה. ומשעבר הקדוש ברוך הוא במצרים בלילה ההוא וראה דם מילה שנתערב בדם הפסח, היה נוטל כל אחד ואחד מישראל ונושקו ומברכו. (שמו"ר י"ט ה')

פרשת השבוע

והכלב זינק ממקומו ובשצף קצף התנפל על ר' דוד. הסכנה היתה גדולה מאד, בעל האחוזה נבהל ויצא מהר להרגיע את הכלב, אבל הוא היה כל כך זועם ובשום אופן הוא לא רצה לציית לאדונו, והמשיך להתקרב לר' דוד. ר' דוד נבהל בתחילה וניסה למצוא אבן להבריח את הכלב, אולם מיד התבונן בנפשו ודן דין בעצמו ואמר, הכלב הזה הלא עושה את רצון בוראו, ולכן גם עלי ברגע זה לעשות את רצון בוראי ולעורר מחשבת תשובה בלבי. באותו רגע פסק זעמו של הכלב והוא התחמק וחזר לחצרו.

מי ומי ההולכים וגו' בנערנו ובזקננו נלך (י' - ח - ט) מסופר: היה זה שנים אחדות אחר השואה, כאשר השתתף הרה"ק בעל ה"הלב שמחה" מגור זיע"א בסעודת הילולת הרה"ק ה"שפת אמת" זיע"א, יחד עם תלמידי ישיבת "שפת אמת". אמר להם: פרעה מלך מצרים בשאלתו למשה רבנו "מי ומי ההולכים" הציע למשה רבינו פשרה. מי בגימטריא 50 ומי שוב 50 רצה לומר, חצי מהעם יצאו, ומחציתם ישארו במצרים. ומשה רבינו משיבו חד משמעית "בנערינו ובזקנינו נלך" נלך בגימטריא 100, היינו ההליכה תהיה במלוא מאת האחוזים. רמיזה ברורה לשלמות שהוא חותר אליה.

ופסח ה' על הפתח (י"ב - כ"ג) מסופר: כאשר כיבד הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק את הרה"ק רבי משה ליב מסאסוב זיע"א שיאמר דברי תורה, אמר רבי משה לייב: כתוב בתוה"ק "ופסח ה' על הפתח". אין הכוונה בפשוטו שהרי מלא כל הארץ כבודו. אלא הכוונה היא, שכאשר מצא השי"ת בין בני המצרים בית יהודי אחד, אזי "ופסח ה' על הפתח" היה פוסח ורוקד וקורא, כאן גר יהודי! כאן גר יהודי!

ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב את לשנו (י"א - ז) מסופר: פעם עבר רבי דוד בודניק זיע"א שהיה מגדולי תלמידיו של הגה"ק רבי יוסף יוזל הסבא מנוהברדוק זיע"א ע"י בית אחד של בעל אחוזה, ע"י הבית היה קשור כלב גדול שחצן ורתחן כזאב איום, הכלב היה קשור בשלשלאות של ברזל. כאשר ר' דוד עבר בקרבתו נקרעה פתאום השלשלת שלא כדרך הטבע,

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים 5:51 ת"א: 5:52 ר"ת: 6:26

פרשת בא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:36 ת"א: 4:51

לקראת סוף הערב, כשהקהל כבר היה קטן, והאירוע הפך להתוועדות קטנה, סיפר הרב העכט סיפור אישי, שלדבריו עד היום אינו יודע את פשרו.

לפני שנים רבות היה הרב העכט ב"יחידות" אצל כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע. לפתע, תוך כדי ה"יחידות" שלו, מספר לו הרבי הריי"צ, דבר מאד לא רגיל, אודות ה"יחידות" של הרב ברוין, שהיה אצל הרבי לפניו.

הרב ברוין היה יהודי מודרני, רב אמריקאי טיפוסי, שלא הי' לו לפני כן שום קשר לליובאוויטש. הייתה זו התקופה שאחרי השואה, והמאורעות האיומים של השואה הוציאו אותו משלוותו. הוא גמר אומר לעזור ולסייע ככל שיוכל לפחות לפליטי השואה. הפרוטה הייתה מצויה בכיסו בהרחבה ב"ה, והוא החליט להשתמש בכספו כדי לעזור לפליטים להשתקם. הוא נסע במיוחד לאירופה ושהה בה כמה חודשים, עבר ממקום למקום, וניסה לעזור לשקם את ההריסות, להקים מוסדות חסד צדקה וחינוך, ולסייע גם לאנשים פרטיים לבנות את חייהם מחדש.

באחד המקומות פגש הרב ברוין ילד בגיל 10-9, ילד שנותר לבדו ללא משפחה שכולם ניספו בשואה, וללא בית, והותיר עליו רושם עז. מה אוכל לעשות למענך, שאל אותו.

תשובתו של הילד הותירה את הרב ברוין נפעם: כל ימי חיי, אמר הילד, חלמתי לנסוע אל הרבי מליובאוויטש ולהתראות עמו. אם תוכל למלא את חפצי ותשוקתי זו ולאפשר לי לעשות זאת, אודה לך בכל לבי.

הרב ברוין עמד כשכולו תימהון ופליאה: ראו נא, ילד שלא נותר לו בעולמו מאומה. בקושי יש לו מה לאכול ומה ללבוש. ומה נוגע לו ומה הוא מבקש, לנסוע אל הרבי!

ככל שהעמיק הרב לחשוב על כך לא היה יכול להירגע. בסופו של דבר גמלה בלבו ההחלטה: בשובו לארצה"ב הוא חייב להכיר את הרבי, אותו רבי שתופס מקום חשוב כל כך בלבם של חסידיו, ואף בלב ילד קטן שנותר לבדו אחרי השואה.

ואכן, בשובו ממסעו באירופה, הזמין הרב ברוין תור להתקבל ל"יחידות" אצל הרבי הריי"צ.

היה לך בעזרת השם נחת יהודי מן הנכדים.

ליומא הדילולא (י' שבט) של הרה"ק הרי"צ מליובאוויטש זיע"א לאחת מהנערות שהתקרבו לבית חב"ד אי שם בארצה"ב, היו, כמו בהרבה פעמים במקרים כאלו, עליות וירידות. היא השתתפה באופן די פעיל בשיעורי היהדות והחסידות שהתקיימו שם, ואפילו מאד נהנתה. במיוחד מצאו חן בעיניה סעודות השבת שהיו בבית חב"ד והיו מלאות שמחה והתלהבות וספוגות בתוכן יהודי חסידותי. אבל יחד עם זה היו לה גם מחשבות אחרות. היא הייתה פתוחה לשמוע הכל, ובין השאר נפלה ברשתו של המיסיון הנוצרי. כמובן מבלי שיידעו על כך מאומה בבית חב"ד. הדברים הגיעו לידי כך שהיא כבר החליטה ללכת רחמנא ליצלן לשהות במנזר זמן מה וללמוד שם אודות הנצרות. אך לפני שתלך, החליטה לבלות עוד שבת בבית חב"ד ולהיפרד מהדברים ומהאנשים שהותירו עליה רושם כה עמוק.

ואכן כך עשתה. מבלי להודיע מאומה על כוונתיה האמיתיות, אמרה בבית חב"ד, שנוסעת היא למקום אחר לזמן בלתי מוגבל ולכן באה לבלות עוד שבת יחד עם החסידים. איש לא ידע שם על תוכניותיה ולכן גם לא ניסו כלל להניא אותה מכך. השבת עברה כרגיל מתוך התרוממות נפש, כאשר בתוך תוכה היא חושבת שיתכן מאד כי זו הפעם האחרונה שלה במקום כזה.

עם תום השבת באה הנערה להיפרד מן השלוחים המקומיים לפני שהיא נוסעת מכאן. לא, אמרו לה השלוחים, את עדיין לא נוסעת. כדאי לך לדחות בכמה ימים את הנסיעה: עומד להגיע לכאן להרצאות והתוועדויות רב חשוב מניו יורק, הרב שלמה זלמן העכט. הרב העכט הוא יהודי מאד מעניין, פה מפיק מרגליות, יש לו סיפורים מרתקים בעלי מסר נשגב והוא מעביר רעיונות בצורה מעניינת. את חייבת, ממש חייבת, לשמוע אותו.

בתחילה ניסתה הנערה לסרב, אבל כאשר ניסו לשכנע אותה שוב ושוב, אמרה לעצמה במחשבה שנייה שלא יזיק לה לדחות את התוכניות לכמה ימים כדי לשמוע את דבריו המעניינים של אותו רב.

הרב העכט הגיע, התוועד, דיבר וסיפר ואכן הרשים את הנוכחים וגם אותה, אבל בכל זה לא הי' די כדי לשכנע את הנערה לזותר על כוונותיה.

משל ונמשל

מידות האבות משתקפות בנו

משל למלך שבנה ארמון כלול בהדרו, החומות, הגנים והמדשאות, המורקות והבריכות, האכסדראות והקשתות, הצריחים הנישאים לשם ולתהילה, אך מובן שהשיא אמור להיות טרקלין המלוכה, "היהלום שבכתר". קרא המלך לארבעה גדולי הציירים, והציע הצעה: כל אחד מהם מקבל קיר מארבעה הקירות, ישקיע בו כל כישוריו, תהא זו פסגת הישגיו, פאר יצירותיו, חודש ימים לפניהם, עד מועד חנוכת הבית, תשביע עבודתם את רצון המלך, יעשירם עושר רב, מאה אלף זהובים תמורת עמל חודש ימים, אך אם לאו, יסיר ראשם מעליהם, אין הוא כופה עליהם, הברירה בידם. הסכימו בהתלהבות, מאה אלף זהובים, הון עתה הם. עלו לטרקלין, שלושה מהם החלו מיד במלאכה, ערכו תכניות, שרטטו רשומים, הרביעי עבר מאחד לשני, הביע דעה, הציע שיפורים, תמהו. אמרו לו: עסוק בשלך, הזמן קצרו, התעלם מהצעתם, סיימו את שלב הרישומים וניגשו לעבודה, כל אחד בסגנונו, כמעוף דמיונו, כיד כשרונו, והרביעי מעלה רעיונות ומציע עזרה. נדו לו ולבטלתו, עברו במרץ, בשקידה, הוציאו מתחת ידם יצירות פאר מדהימות ביופיו, רק הקיר הרביעי נותר בכיעורו, הבולט שבעתיים לנוכח הקירות המקיפים אותו. שלושה שבועות ארכה עבודתם, רק שבוע נותר למועד שהמלך קצב, ריחו על חברים העצל, שישלם בחייו על בטלתו, ארוז את כליהם ונפרדו מנו בעצב רב. לכך חיכה. אך התפנה הטרקלין, ניגש לעבודה בכל המרץ. שייף ושייף את קיר הרביעי, החליקו עד שהיה חלק כזכוכית, ואז מרח שכבה אחר שכבה של צבע כסף מבריק, שהפך את הקיר לראי. ביום המיועד באו המלך ושריו לסקור את המלאכה, עמדו ליד הקיר הראשון ונדהמו מיופיו: "תנו לו את הכסף", אמר המלך בסיפוק. עברו לקיר השני, ונפעמו, סגנון אחר, אוירה אחרת, ועם זאת אמנות במיטבה, "תנו גם לו", אמר המלך, ועברו לקיר השלישי, התפעל מחדש ואמר: "תנו גם לשלישי". עברו לקיר הרביעי ועצרו בתדהמה, כל שלושת הקירות השתקפו בו יחדיו, במיווג נפלא, בשילוב מהמם, לא היה כיופי הזה. עמד המלך ושקל, לא נעלם מעיניו תחכמו של האמן, למעשה, קטף במאמץ קל את פירות עמלם של חבריו, אבל במבחן התוצאה, שלו יפה מכולם. "תנו גם לו" פסק המלך.

והנמשל: אבות העולם יגעו כל כך, עמלו כל כך, כל אחד על מידתו: רחמנות, ביישנות, גמילות חסד, ושלושתם יחד על האמונה האיתנה כצור חלמיש. מה נותר לנו לעשות, רק "לשייף" את עצמנו, להחליק מכל היספוס ועקמומיות, להסיר גבשושיות, ולראות שתכונותיהם ומידותיהם הטובות ישתקפו בנו.

בשם הרה"ק ר"י מרוזין זיע"א

כשהגיע הזמן והוא נכנס אל הרבי, קידם אותו הרבי בברכה, ומיד החל לשאול פרטים ופרטי פרטים אודות פעילותו באירופה. הוא נענה וסיפר על כל ההרס החורבן והתלאות שמצא שם ועל פעולותיו לשיקום וכו'.

תוך כדי שהוא מקשיב לסיפורו ושואל ממנו פרטים שונים, פרץ הרבי הריי"צ בבכי סוער. מצב היהודים נגע לעומק לבו הטהור, ורגשותיו העמוקים באו לידי ביטוי בדמעות שזלגו ללא הפוגות מעיניו הקדושות. הוא חשב להפסיק, אבל הרבי ביקש ממנו לספר עוד ועוד, כשתוך כדי כך דמעותיו זולגות מעיניו ללא הרף.

הרב ברוין התרשם מאד מהרבי, עד שהחליט לבקש את ברכתו: הילדים שלי, אמר הרב, אינם הולכים בדרך התורה והיהדות, והייתי רוצה מאד לקבל את ברכתו של הרבי לכך.

להפתעתו, ענה הרבי: יהיה לך בעזרת השם נחת יהודי מן הנכדים.

כשנכנסתי לאחר מכן, מספר הרב העכט, אל הרבי הריי"צ ל"יחידות", אמר לי הרבי: זה עתה הי' כאן הרב ברוין. הוא ביקש ברכה לכך שילדיו אינם הולכים בדרך התורה, ואמרת לי שבעזרת השם יהי' לו נחת יהודי מן הנכדים.

התפלאתי מאד על הדברים. זהו דבר מאד לא רגיל שהרבי יספר למישהו אודות מי שהי' כאן לפניו. אבל ידעתי שהרבי הוא רבי ודבר ה' בפיו, ובוודאי ישנה כוונה עמוקה בדבריו אלו אליי.

תוך כדי שהרב העכט מספר את הסיפור, נשמע קול בכי מעזרת הנשים. התברר שאותה נערה הייתה נכדתו של הרב ברוין!

אין צורך לומר שדברי נבואה כה מופלאים אלו, שהגיעו אלי' בדיוק ברגע בו הייתה זקוקה לכך ביותר, שינו את כל התוכניות שלה. כל המחשבות אודות המיסיון התבטלו לחלוטין. אכן, התברר כי הייתה כוונה עמוקה ביותר בכך שהרבי הריי"צ סיפר זאת לרב העכט. והרבי גם דאג לכך שהדברים יגיעו למי שצריך בדיוק באותו רגע בו הוא זקוק לכך ביותר.

צ'ין אדם לחברו

כעס הפנים ולא כעס הלב

מסופר על הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א, שהלך פעם לבקר חולה שהיה מבני הישיבה, ומצאו שוכב על ערש דוי, ולא היה אפילו אחד מבעלי הבתים חברי ועד הקהילה שהיה מתעניין בחולה, לדעת מה שלומו, האם יש תרופה לחוליו, או שמא יש לדאוג לרופא מומחה שיבוא לבדוק אותו? אלא היה מונח בקרן זוית מבלי חוקר ודורש, כששאל אותם רבי ישראל מדוע הם מזניחים נפש מישראל? ענו לו כי אין מעות. אז הרים הרב את קולו בכעס גדול וצווח ככרוכיא: "חייבים למכור את הפרוכת של ארון הקודש כדי לרפא את החולה" ובתוך הצעקה הסב פניו אל הקיר ושינן לעצמו כמה וכמה פעמים "כעס הפנים ולא כעס הלב".

מסופר: פעם כשבא ר' אליהו לביתו, הבחין מבחוץ שהעוזרת סיימה עתה לשטוף את הרצפה, עמד בכניסת הבית וניקה את נעליו בקפידה מרובה, ולא נתקררה דעתו עד שנעמד על רגל אחת, ובדק היטב את סוליית הנעל אם לא נשתייר עליה שמץ של לכלוך, העלול לגרום לכתמים ברצפה הנקייה, ואח"כ נעמד על רגלו השנית ובדק את הנעל האחרת, ורק לאחר שכבר היה בטוח שנעליו נקיות כמו שצריך, נכנס פנימה לביתו. העוזרת התפעלה מזהירותו ואמרה: מימי לא ראיתי אדם שידקדק כל כך במעשיו, וכל זאת למה, כדי שלא לגרום אולי עגמת נפש לעוזרת, שבוודאי תצטער אחרי שכל כך עמלה.

עמם אנוכי בצרה

כמה חודשים לאחר שחרורו של הרה"ק הר"י"צ מליובאוויטש זיע"א (יומא דהילולא י' שבט) ממאסרו ברוסיה, נאלץ לעזוב את המדינה ועבר ללטוויה. כאשר הגיע יום השנה הראשון לשחרורו, ב"ב בתמוז תרפ"ח, שהה באתר מרפא ליד ריגה, והחסידיים התאספו לחגוג את חג-הגאולה. במהלך ההתוועדות החלו החסידיים לשיר את הניגון "פדה בשלום נפשי". הרבי הורה לחדול משירת הניגון ואמר: "כל זמן שליהודי רוסיה לא-טוב - עדיין לא הייתה הפדייה השלמה. עמם אנוכי בצרה.

להתחשב ברגשות הזולת

דק מן הדק הייתה עירנותו של הרה"צ רבי אליהו לופיאן זיע"א עמוד היראה והמוסר כלפי כל אדם שסובב אותו, הוא חשב והתעמק ברגשות הזולת עד להפליא, כשהיה נכנס אליו אדם, היה מקבלו בסבר פנים יפות ומשוחח עמו בנעימות ובחיבה, לא פעם קרה כי לאחר שיצא ממנו האורח היה שואל וחוקר את בני ביתו האם דברתי עמו כראוי, האם כיבדתיו כיאות? לא פגעתו בכבודו? כי היה חרד שמא לא נהג באורח במידה הראויה של כבוד ויקר, הדברים אמורים גם כלפי צעיר שנכנס לחדר.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ו' שבט הרה"ק רבי יצחק מקאליש ב"ר אהרן אריה מפרעמישלאן (ת"ר) הרה"ק רבי חיים צבי ב"ר חנניא יו"ט ליפא (עצי חיים - תרפ"ז)

יום ראשון ז' שבט הרה"ק רבי ישראל חריף מסטאנוס ב"ר שלמה (תלמיד הבעש"ט - תפארת ישראל) הרה"ק רבי דוד מלעלוב ב"ר שלמה-תקע"ג

יום שלישי ט' שבט הרה"ק רבי יוסף יוסקא הלוי מיאסי ב"ר אריה לייב מוואלשטיסק (תקס"ז) רבי ישראל יעקב מבילקאמין ב"ר מנחם מענדל מרימינוב (תקפ"ז) הרה"ק רבי ראובן הלוי ב"ר יעקב הורוויץ מדזארנאווצא (דודאים בשדה - תקפ"ט)

יום רביעי י' שבט הרה"ק רבי מאיר קאצינעלבוין ב"ר יצחק (מהר"ם פדווא - שכ"ה) הרה"ק רבי שלום מזרחי ידיע שרעבי (סידור הרש"ש - תקמ"ב) הרה"ק רבי יוסף יצחק הר"י"צ מליובאוויטש ב"ר שלום דובער (תשי"י)

יום חמישי י"א שבט רבי יהודה צבי הכהן מסאמבור ב"ר אורי מסאמבור (תרע"ט)

יום שישי י"ב שבט הרה"ק רבי דוד יהודה לייב מקאזאטין ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תר"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א מח"ס "גם אני אדוך" ו"מפרסם יוסף הת"ם" על המצוות.

האוכל בשוק (ט"ו)

א) יש אומרים שבמקרים שעל תלמיד חכם להקפיד [הגר"ש רונברג] - לצורך גדול אפשר לאכול שם [רמב"ם דעות שם] [שלמי חיים, להג"ר חיים מלין שליט"א]
ב) אדם שהתחיל לאכול בביתו, ונצרך לצאת לרשות הרבים, ראוי שיגמור קודם את האוכל שבפיו, ורק לאחר מכן יצא. ואם נחוץ מאד לצאת, ואי אפשר לו באופן אחר, אינו נפסל בכך לעדות [דברר"מ שבת כ טז]. (שם)
ג) אב שמצווה על בנו שיאכל בשוק (כגון שיצאו לטייל כל בני המשפחה והתיישבו לאכול בשוק) יסביר הבן לאביו שאין זה דרך ארץ [הגר"ח קניבסק]. ואם לא הועיל, אם אין לאב צורך בזה, לא ישמע לו כלל. וגם אם ישמע לו, לא יקיים בזה שום מצוה [הגר"י זילברשטיין]. ומכל מקום הכל לפי הענין מדוע האב מצווהו, ואם זה באופן חד פעמי או קבוע, וצריך לשקול הדברים לפי הענין [הגר"י טשזנר]. (שם)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

התקבלה תרומה

לישועת הכלל והפרט